

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakse, President L. Benedik, Pres.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
116 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in Kanado	Za New York na celo leto	\$7.00
Na pol leta	Za pol leta	\$3.50
Na enoletno	Za enoletno na celo leto	\$7.00
Na dve leta	Za dve leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopisni brez podpis in osebnosti se ne pridobujejo. Denar naj se blagovoli po Money Order. Pri spremembi kraja naravnika, prosimo, da ne tudi prejme nivalitice naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" lahko vsaki dan izvsemni nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-1242

ŠTETJE NEZ APOSENTH

Cloveku je skoro nemiljivo, čemu ni zvezna vlada še do zdaj nicesar ukrenila za natančeno ugotovitev števila nezaposlenih. Na razpolago ima vendar vsa sredstva, dosti več sredstev kot jih ima katerakoli druga država na svetu, pa navzicle temu enina in se obotavlja.

Ni čudno, da se v takih okolišinah cenitve glede števila nezaposlenih za več milijonov razlikuje.

V Washingtonu preecej natančno vedo, koliko prasičev, krav in konj je v deželi, ne vedo pa, koliko je nesrečnikov, odvisnih od podpore in javne dobrodelnosti.

Osem let po zrušenju takoimenovane prosperite se je pa vladu vseeno zgnanila in zd se, da se bo nekaj zgodilo v tem pogledu. Štetje nezaposlenih bo poverjeno trgovinskemu departmantu, ki bo v to svrhu potrošil petnajst milijonov doljarjev.

V kongresu je par predlog, ki pooblaščajo vlado izvesti odredbo, katero bi bilo treba že zdravljaj udejstviti. Delo je to reje šele v začetnem stanju, izvršiti se pa mora brez vsakega odloka. Prenaglo pa tudi ne sme biti, da bo izid šteta prenegan.

V zvezi s splošnim ljudskim štetjem so že leta 1930 skušali ugotoviti število nezaposlenih, toda izid je bil brez vseke vrednosti, ker vprašanja niso bila strokovnaško formulirana.

Na podlagi evropskih izkušenj je treba pri takem štetju predvsem dogmati, koliko neza poslenih je brez vsake vladne ali druge pomoči; koliko ljudi je le delno zaposlenih; koliko oseb je zaposlenih izven svoje stroke — to se pravi — koliko izvežbanih delavev mora vršiti delo, ki ga niso veči; ali je vzrok nezaposlenosti starost ali slabo zdravje.

S tem štetjem, ki je že itak za par let zakasnjeno, bi pa stvar še ne bila rešena.

Potreben bi bil poseben urad, ki bi sproti ugotavljal, za koliko se je število nezaposlenih zvišalo ali znižalo in kateri faktorji so k zvišanju ali k znižanju pripomogli.

Gospodarski svetovalec poljedelskega tajnika Wallacea, Louis H. Bean, je baje preecej natančno dognal, da je bilo v začetku tekočega leta v Združenih državah 9,773,000 nezaposlenih; leta 1933 jih je bilo pa 12,838,000.

Ta cenitev pa le deloma temelji na uradnih podatkih ter je ni mogoče smatrati za točno.

Žrtve velikega plazu na Storžiču.

TRŽIČ, 30. marca: — Tržička podružnica Slov. Planinskega Društva je včeraj priretila na severni strani Storžiča smuške tekme, ki se jih je udežilo 27 po večini mladih smučarjev. Iz Tržiča so šli že zgodaj zjutraj, okrog pod 11. ure pa se odšli iz koče pod Storžičem na Škarjeve peči. Ko so se vzpenjali v gojenem redu po brezgru navzgor in prispele skoraj že na cilj so pa kar naenkrat začeli nekaj, sto metrov nad seboj grmenje in bobnenje. V trenutku so se zavedli, da drvi proti njim silen snežni plaz, a bilo je že prepozno. Plaz je pridrvel s silno brzino v širini kakih 20 m naravnost proti vrsti smučarjev, jih zajel in že drvel z njimi vred v globino. Lenekaj jih plaz ni pograbil in potegnil s seboj, vendar je bila večina izven velikega pritiska in so se skobacali iz snega že po drsenju par desetin metrov. Ti so se takoj zavedli strašne nesreče svojih tovarišev in so po drugem potu iz višine 1600 metrov v vsej naglici pohiteli v najblžnijo vas Lož, kjer so jeli razburjeni pripovedovati o katastrofi. V naglici se je zbrala vsa vas, ki je pohitela v breg, kjer se je ustavil plaz. Ljudje so nemudoma pričeli odkopavati zasute smučarje.

Delali so z vso vnemo in z združenimi močmi se jim je posrečilo odkopati 15-letnega kolarskega vajencea Slavka Lukana, nato zatem dijaka Ivana Malija, nato pa še vajenceja Mežka. Vsi trije so bili preecej na robu zasutega plaza in so bili ranjeni na glavi.

Medtem je prispela vest o strašni katastrofi tudi že v Tržiču in so kmalu zatulile v Tržiču tovarniške sirenne. Glasovi o nesreči so se z bliskovito naglico razširile nad prebivalstvom in so Tržičani nemudoma organizirali reševalno ekspedicijo po večini iz gasilcev, ki so pričeli z odkopavanjem.

Reševalci so ugotovili, da je pridrvel plaz s severnega pobočja Storžiča s silno močjo ter odgrmel 700 metrov v globino. Reševalci so morali postopati pri odkopavanju silno previdno, da bi ne zadeli na enega ali drugega ponesrečenca in bi ga še hujše poškodovali. Pri tem pa so morali kopati v sneg zelo globoko tudi do 20 metrov. Lotili so se plaza ponovno od strani, toda šele do večera se jim je posrečilo odkopati in spraviti izpod snega dva smučarja — mrtva. Bi-

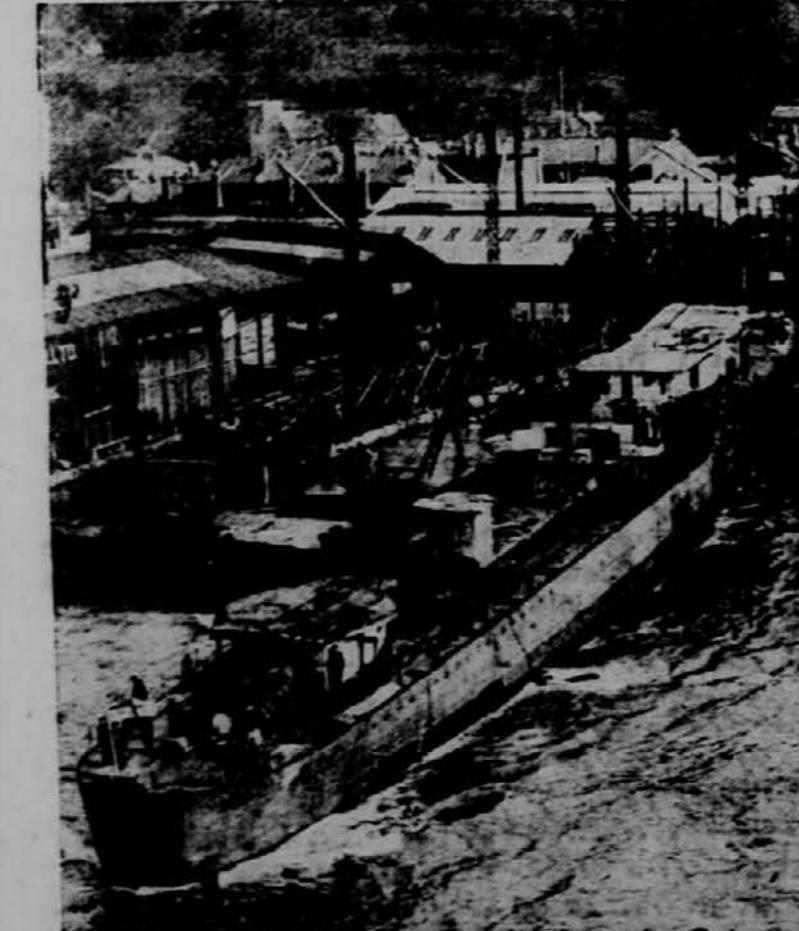
Medtem je prispela vest o strašni katastrofi tudi že v Tržiču in so kmalu zatulile v Tržiču tovarniške sirenne. Glasovi o nesreči so se z bliskovito naglico razširile nad prebivalstvom in so Tržičani nemudoma organizirali reševalno ekspedicijo po večini iz gasilcev, ki so pričeli z odkopavanjem.

Reševalci so ugotovili, da je pridrvel plaz s severnega pobočja Storžiča s silno močjo ter odgrmel 700 metrov v globino. Reševalci so morali postopati pri odkopavanju silno previdno, da bi ne zadeli na enega ali drugega ponesrečenca in bi ga še hujše poškodovali. Pri tem pa so morali kopati v sneg zelo globoko tudi do 20 metrov. Lotili so se plaza ponovno od strani, toda šele do večera se jim je posrečilo odkopati in spraviti izpod snega dva smučarja — mrtva. Bi-

Knjiga je delo prof. MULACEK, ki je živel dolgo let v Ameriki.

295 strani.
Cena \$1.25
Trdo vez. — \$1.50
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET

NOVA ANGLEŠKA BOJNA LADJA

Nedavno s v angleški ladjedelnici v Cowes spustili v morje najmodernejšo angleško križarko "Impulse".

Iz Jugoslavije.

Moževa ljubico zaklala.

V vasi Javorine bližu Banjaluje je žena Ostojina Cvetkovića Petro z nožem zaklala Marijo Krajačić, ki je imela z njim možem ljubavno razmerje. Petra je zadnje čase večkrat opazila, kako je njen mož od sel v sedoščihi k Mariji, za njo pa se ni več zmenil. Velikonočno nedeljo zvečer je počakala Marijo v staji, kjer je je zaboldila z velikim nožem, potem se je pa sama prijavila o rožnikom.

Nevarnega tolovaja so prijeli.

Te dni so prijeli pri Kučevu bližu Požarevca najkrvolojnejšega hajduka Milijutina Bogoslavljevića, ki je bil strah v trepet vsega kraja. Drugi kmetje so v strahu pred njim zapuščali svoje domove. V nedeljo je Bogoslavljević popival s svojimi pajdaši, med katerimi je bil tudi kmet Pavlović, ki je zahteval od njega nagrado za svoje zasluge, hajduk mu je pa odgovoril, da nima denarja, ker zadnje čase ni bil nobenega večjega ropa. Oče Pavlović je pa pograbil puško in že je počil streli. Bogoslavljević se je zgrudil, ves okrvavljen. Misleč, da ga je ubil, je Pavlović vrgel pačko proč in odhitel na orožniško postajo povedat, da je ubil hajduka, na čigar glavo je razpisalo notranje ministarstvo 50,000 dinarjev. Bogoslavljević je bil pa samo težje ranjen in posrečilo se mu je umakniti 5 km daleč, predno so prišli orožniki. Orožniki so mu sledili in čim jih je zagledal, je začel streljati. Orožniki so odgovorili s streli in kmalu se je Bogoslavljević ponovno zadržal. Čeprav štirikrat zadet je prisel z orožniki še sam v Kučovo, kjer so ga spravili v bolnišnico.

Inž. Košutić o moći Mačkovega pokreta.

Osijski "Hrvatski list" objavlja velikonočni članek, ki ga je napisal namestnik dr. Mačka inž. Avgust Košutić, o bedoljih ciljih hrvatskega narodnega pokreta. V članku bemo med drugim:

"Mi gradimo in spopoljujemo sedaj svojo politično, kul-

Mati ustavila letalo, s katrim so ji hoteli odpeljati sina.

Na glavnem vhodu poslopja letališča eBograd, se je odigrala pretresljiva tragedija. Iz Dalmacije je prispela nedavno v Beograd Svedinja Dezi Ranjigari Helihius. Njenega 12-letnega sinčka Karla sta hoteli mati in brat odpeljati z letalom na Svejsko. Mati je prispela v zadnjem trenutku na beogradsko letališče, kjer je prosila policijo naj ustavi nemško letalo iz katerega je skočil deček in se vrgel materi v naročje. Za njim je pa takoj izstopil strič, iztrgal dečka iz materine obema, in ga odvedel nazaj v letalo. Tedaj se je mati onesvetila. Prihiteli so policisti in odvleli vso družino v upravno mesto, kjer je šef odredil, naj izroči sinčka materi. Afera je nastala zato, ker je Dezi Helihius zapustila svojega prvega moža višjega častnika in švedskem dvoru Šulea, s katerim je imela hčerkino in sinčka ter se poročila z advokatom Helihium. Proti temu zakonu pa sta protestirala njena mati in starejši brat.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vsičko mora dobiti skupaj. Vam zamorenje dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebitno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Tisto se zato obrnite na nas za vse pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prejšnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizje in splošne vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najboljšo strošek.

Nedavljani naši se vzdajajo do zadnjega trenutka, ker prejšnje so dobili iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT. triji najmanj en mesec.

Plačite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(Travel Bureau)

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Peter Zgaga

POMLADNA ROMANCA

(Po narodnem motivu.)

Bil je april in bil je maj, že junij je v deželu sel in vse polagona je slo: ljubezen in pa druga stvar. Vsa druga stvar — kosí-kosí!

Nobeden ni nič več imel, nikomur ni nič manjkalo. Kaj hočete — sveta vladar je bila, je, ljubezen bo.

Signora je pa štala po postelji vsak ljub večer, nemirno se prevračala: "Nikjer ga ni, nikjer, nikjer."

"Kod vendar hodi moj Benit? Kod se potika vsak večer? Prav vsak večer in vsako noč? Al hodi k babam, al gre pit? V konobi ni ga, ne v šofit."

In rožice svetle so in tičke tičkom pele so; in knukova je knukala in vse je bilo hopsata.

Signora je pa štala po postelji vso ljubo noč, pa ni prav nič prištalata ves dolg večer, vso dolgo noč.

Ko mežnar je odzvonil dan, domov prišel je njen signor, ves zbit, ves zmatran, nor napol.

In to je šlo iz dneva in dan in vsako noč in vsak večer.

"Kod se podi?" je stokala, "kam hodi, ostja, vsako noč?" jokala je in stokala.

Sklenila je: "Za njim bom šla, ker to se mora nehati. Z menoj je stopil pred oltar, prsegel, da bo dober mož, zupustil me ne bo nikdar. Za njim bom šla, za njim bom šla

in se ne smem uphati, da će bi šel na kraj sveta. Ne boš sleparil me, ne boš

In bil je zopet lep večer.

Marjanca in njen kavalir po parku sta špancirala in v lunu se ozirala.

V daljavi je pa dremal Rim.

"Ne vem, kaj mi je spet nočoj. V skrbih sem vsa in se bojam. Ne vem, kaj bo, preljubi moj," drhalta je, težko sopeč.

"Kaj me ne ljubiš, dragi, več?

"Jaz, da bi te več rad ne imel?"

ji je prisegati začel.

"Imam te raje ko ves svet, saj evet francoskih si deklet."

"Kaj pa, če tvoja stara zve, da sva tako si na roke?"

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ZOBNA ZADEVA

MIHAEL ZOŠČENKO:

Letos je imel Jegorič z zobami mnogo sitnosti; jeli so mu izpadati.

Seveda, leta teko. Organizem tako rekoč razpada. Kost se morda zaradi slabih trpežnosti predvojnega materiala razkraja.

Skratka, Ivamu Jegoriču Kolbasjevu, stannjočemu v malih hiši, so se jeli zobje letos drobiti in izpadati.

En zob so mu sicer izbili med pogovorom, kar je res je res. Drugi so mu pa jeli izpadati samostojno. Recimo, da človek, žveči ali govoriti o plači med delom in pri tem sploh ni v bližini žive duše, a zobje se drobe. Naravnost čudovito. Šest zob je izgubil v kraškem času.

Toda Jegorič se tega nikoli hal. Ni se bal, da bi ostal brez zob. Človek z bolniško blagajno. Njemu morajo vedno vstaviti zobe tam kjer je potrebno.

S takimi mislimi je brez-skrbno živel na svetu. In vedno je zatrjeval:

— Meni zob nikoli ni žal. Meni jih lahko izbjigojo. Po drugem predmetu ali po nosu se nikoli ne dam kresniti, kar se pa tiče zob, sem brez skrbi. Mi člani bolniške blagajne, smo v tem pogledu kar brez skrbi.

In ko je Ivan Jegorič izgubil šest zob, je sklenil preskrbeti si generalno popravilo. Vzel je s seboj dokument in odsel na klinik, če se ne motim.

Na kliniki so mu pa dejali:

— Prosim. Lahko vam vstavimo zobe. Toda pri nas inačico pravilo: manjkati mora osem zob. Če jih manjka več, vaša sreča, naša nesreča. Manjši naročil kliniku ne sprejemata. To je zakon za člane bolniške blagajne.

Jegorič pa je dejal:

— Jaz jih potrebujem samo šest.

— Ne, — so mu odgovorili — če je tako, pa ne bo šlo, tovariš! Počakajte da pride vaš čas.

Tedaj se je pa Jegorič kar razjezik.

— Tako? Kaj naj to pomeni? Mar naj si zobe izbjijem s kreplem?

— Izbjati se jih ni treba — so mu dejali, — čemu bi slovenski kvaril naravo. Počakajte

— morda vam bodo in vašo srečo sami izpadli.

Ves zbegau in globoko zasmiljen se je Jegorič napotil domov.

Tak lep mir sem imel v svojih zobnih zadevah, je razmišljal sam pri sebi, naenkrat pa tako presečenec.

In Jegorič je jel čekati, kdaj um bodo izpadli ti odvzeti nezakonski zobje.

Kmalu je eden izpadel. Z drugim se je Jegorič pojigraval — čistil ga je in izruval iz njegovega rovnega gnezda.

In brž je odhitel Jegorič na klinik.

— Zdaj — je dejal — je pa odmerjeno in odtehtano kakor v lekarni — manjka mi točno osem zob.

— Prosim, so mu odgovorili — zdaj bo pa šlo. Ali vam klinično pravilo blagodejno.

Srna, ki ima rogovje.

Pred kratkim je neki češki redkega lesova ter sva sedla zasepis poročal, da je neki gozd, meni jih lahko izbjijojo. Po drugem predmetu ali po nosu se nikoli ne dam kresniti, kar se pa tiče zob, sem brez skrbi. Mi člani bolniške blagajne, smo v tem pogledu kar brez skrbi.

In ko je Ivan Jegorič izgubil šest zob, je sklenil preskrbeti si generalno popravilo. Vzel je s seboj dokument in odsel na klinik, če se ne motim.

Na kliniki so mu pa dejali: — Prosim. Lahko vam vstavimo zobe. Toda pri nas inačico pravilo: manjkati mora osem zob. Če jih manjka več, vaša sreča, naša nesreča. Manjši naročil kliniku ne sprejemata. To je zakon za člane bolniške blagajne.

Jegorič pa je dejal:

— Jaz jih potrebujem samo šest.

— Ne, — so mu odgovorili — če je tako, pa ne bo šlo, tovariš!

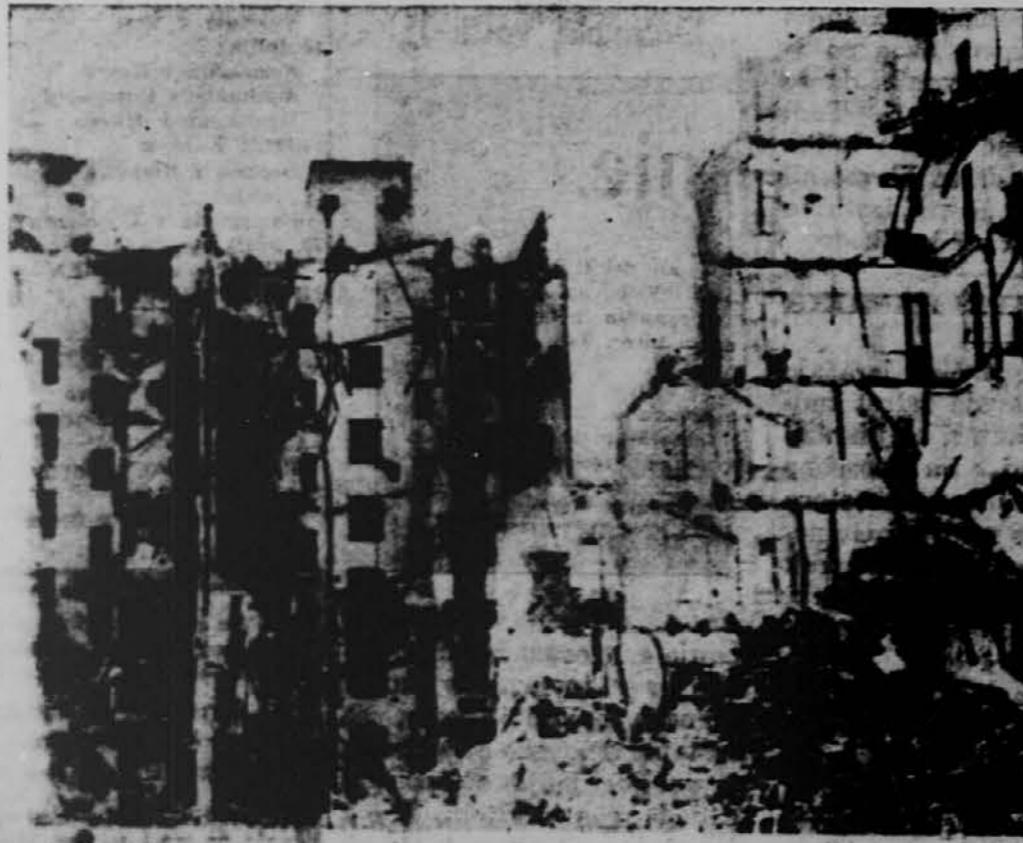
— Počakajte da pride vaš čas.

Tedaj se je pa Jegorič kar razjezik.

— Tako? Kaj naj to pomeni? Mar naj si zobe izbjijem s kreplem?

— Izbjati se jih ni treba — so mu dejali, — čemu bi slovenski kvaril naravo. Počakajte

PO ZRAČNEM NAPADU

Pogled na skupino stanovanjskih hiš v Madridu po zračnem napadu italijanskih in nemških letalcev, ki so v španski fašistični službi.

"GLAS NARODA"

pošiljam v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko storí. — Naročnina za staro kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljam.

dar pa sva iskala za sledijo. Ko sva tako iskala, sva venomer slišala boječe klicanje dveh mladičev. Čez nekaj časa sva našla srno, ki pa je med tem bila že poginila. Žival je imela na glavi šibko razvito rogovje. Mladiča pa sta venomer vekala in prihajala tudi bliž. Tega njuninega početja si sva znala razložiti. Šele, ko sva žival razparala, sva ugotovila, da je žival bila srna-samica. Šele sedaj sva vedela, zakaj mladič tako vekata, saj sta klicala mater, katera sva jima ustrelila. Tolažila sva se s tem, da sta mladiča bila že precej močna in dobro razvita, vsled česar sva upala, da si hosta že sama znala pomagati skozi življene.

Roglič te srne so bili nekako 11 centimetrov visoki ter precej najprej upogojeni.

Raoul Dombrowski piše v svoji knjigi o srnjadi, da so srne z rogovjem sila redke, da pa je taka srna rodovitna. Wildungen pa to sporočilo izpopolnjuje svojo skušnjo, da so take srne bolj redke zunaj v prosti naravi kakor pa v ujetništvu, kjer imajo preveč krme in nimajo prilike pojati se.

Francoski trgovinski minister na ženitvanjskem potovanju.

Z avtomobilom se je priprjal preko Gospicja v Šibenik francoski trgovinski minister Paul Bastid s svojo soprogo. Iz Šibenika je nadaljeval pot v Trogir in Split, odkoder se vrne s parnikom. Francoski minister je krenil v Dalmacijo na ženitvanjsko potovanje.

DOSMRRTNA POKOJNINA ZA NAJBOLJŠO PESEM.

Pesniške tekme tudi v Evropi niso nič redkega. Posebno na Francoskem se vrše vsakolo velika pesniška tekmovanja. Znana so posebno pesniška tekmovanja v Normandiji, pri katerih dele kot nagrade slike "zlate eveltice."

Kakov poročajo francoski listi, se je takšno tekmovanje pred kratkim vršilo tudi na Japonskem in to z nenavadnim uspehom. Na Japonskem pač metnost pesnikov vse bolj upoštevajo nego v Evropi, zato je tudi udeležba na pesniških tekmovanjih nekaj izrednega za našo pojme. Pri tekmovanju, ki smo ga omenili, je šlo za določeno snov in sicer je šlo za opevanje "žene v snegu". In na to snov so dobili nič manj nego 41,496 prispevkov. Lahko si mislimo, kakšno ogromno delo ima žirija, da izbere izmed teh prispevkov najboljše. Žirija sestoji v ostalem iz številnih vodilnih japonskih pesnikov in ji predseduje sam mikado. Žiriju bo v ostalem svoje delo izvršila z vso natančnostjo in nje delo bo trajalo zato več nego leto dni. Ustvaritelju najlepše pesmi bodo načlonili dosmrtno penzijo.

NAROČILA

za MOHORJEVE KNIGE in KNIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1938 sprejemamo. Oni, ki nam pošle za Mohorjeve knigje \$1.25 ali \$1.25 za Vodnikove, bo dobil knjige iz domovine naravnost na svoj našlov.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Znanstveni in Poučni Spisi

AHIN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez, 279 strani. Cena 1.40
Učna knjiga za Nemce in za one, ki so nemščine zmožni.

AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Rev. J. M. Trunk. 608 strani. Trda vez. Cena 5.
Opis posameznih držav; prileganje Slovencev; njihova društva in družba naravnosti. Bogato ilustrirano.

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERICLO. Sesavil dr. F. J. Kern. Vezano. Cena 2.—

BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40

BONTON. 280 strani. Cena 1.50
Knjiga o lepem vedenju, govorjenju in oblačenju v zasebenem življaju.

BODOCI DRŽAVLJANI naj naroči knjizio — "How to become a citizen of the United States".

STATES. V tej knjigi so vse pojasnila in zakonitza na naseljence. Cena 50

BREZPOSELNU IN PROBLEMI SKRISTVA ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35

CERKVENSKI JEZERO IN OKOLICA. Spisal M. Kabaj. Trda vez, 75 strani. Cena 1.20
V knjigi je 21 slik in en zemljevid. Zgodovina in pripovedi o naravnem čudu, kakršnih je bila na svetu.

DENAR. Spisal dr. Karl Englis. 236 strani. Cena 2.—

Izjemni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo sinalo stičernemu kot orientacijski opis 2 denarju.

DOMAČI ZDRAVNIK. Spisal S. Kneipp. 240 str. Trda vez. Cena 1.50 Broš. cena 1.25

Naredila slovitec župnika, ki je zdravil najrazličnejše bolezni z navadnimi pripomočki. Opis bolezni. Slike.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK. Spisal Franjo Dušar. 8 slikami. 278 strani. Cena 1.25

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dušar. 278 strani. Cena trda vez 1.50 broš. 1.25

Zelo koristna knjiga za vsakega živiloreca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

DO ORHIDA DO BITOLJA. 104 strani. Cena 1.50

Zaglavni potopis s slikami tistih krajov naše stare domovine, ki so Slovencem le malo znani.

GOVEDOREJA. Spisal R. Legvart. 143 strani. 8 slikami. Cena 1.—

GOSPODINJSTVO. Spisala S. M. Purgaj. 8 slikami. 296 strani. Cena 1.—

Knjiga se odlikuje po svoji izbrani vsebinski in veliki količini, ki jo nudi ženam in dekleton v vseh vprašanjih gospodinjstva.

GOSTILNE IN STARI LJUBLJANI. 51 strani. Cena 1.—

Podrobni opis starilj ljubljanskih gostil, s katerimi je v gotovi meri zvezana zgodovina slovenske prestolnice.

IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani. Cena 1.—

Poletjni spisi o naravoslovju in zvezdarnosti.

IZBRANI SPISI ZA MLADINO. Spisal Franc Levstik. 220 strani. Cena 1.—

Levstik. 220 strani. Cena broš. 1.10 vez.

JUGOSLAVIA. Spisal Anton Melik. Prvi in drugi del obsegata 321 strani.

Cena: I. Del 80. II. Del 80.

Zemljepisni pregled: nastanjeni podatki o prebivalstvu, gorah, rekah, poljedelstvu.

KOKOŠEREJA. Sesavil Valentin Razinger. 64 strani. Cena trdovez 50 Broš.

UMNI KMETOVALEC. Spisal Franc Povše. Cena broš. 50

UVOD V FILOZOFLJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 1.50

VGŠČILNA KNJIZICA. 93 strani. Cena 50

Zbirka voščilnih listov in pesmi k godovinom, novemu letu in drugim prilikam.

VOJNA Z JUGUROTO. 123 strani. Cena 50

VALENTINA VODNIKA IZBRANI SPISI. — 100 strani. Cena 50

VALENTIN VODNIK SVOJEMU NARODU. — 48 strani. Cena 25

Vsi knjigi so pesmi in basni, dočim ga nam je v drugi knjigi predstavil Vodnik dr. Ivan Pregelj kot pesnika, zgodovinarja, govornika, glasbenika in časnikarja.

VODNIKOVA PRATIKA za leta 1927. 128 str. Cena 50

Zbirka zanimivih spisov, ki so trajnega pomena.

VODNIKI IN PREROHLI. 128 strani. Cena 50

Knjiga je izšla v zatožbi Vodnikove družbe ter vsebuje življenejšije mož. ki so s svojim delom privedli slovenski narod iz suženjstva v svobodo.

ZNANSTVENA KNJIZNICA. 78 strani. Cena 35

Zanimivosti iz ruske zgodovine in nastanjen opis vojaške republike zaporoških kozakov.

Z

TAKO SAMA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDEL: B. M.

(42)

"Dobro, zelo dobro, gospod odvetnik!" Jezno brni njen smeh. "Ti pa seveda pričakuješ, da ti bom po tem priznalu odprla pot do druge!"

Kako čudovito živo se je zatezal njen obraz, četudi mu je manjkalo oči. Jeza in togota pačita njene poteze. Preteče dvigne svoje stisnjene roke, kot bi hotela moža vdariti, mož pa s prekrizanimi rokami stoji popolnoma mirno pred njo. "Kaj, moleči? Zakaj ne rečeš ničesar?"

"Ker od tebe ničesar ne pričaknem."

In ko bi ti sedaj rokla, da ti dan prostost, ker sem sama izpovedela, da tako ne more več iti?"

Ali je to bila past, ki mu je postavila? To je bilo popolnoma po njenem značaju. Toda njene besede hoče vzeti za resnico in tudi v tem smislu odgovoril:

"Hvalažen bi ti bil za resnico, ki jo boš s tem prinesla v najino življenje."

Regina pa se zaničevalno zakrohoče.

"O, kako visoke besede, gospod odvetnik, ki bi jih mogel boljše porabiti pri sodniški obravnavi! Ker pa sedaj vem za tvoje tajne želje: nikdar, nikdar ti ne dam prostosti! Ostal boš pri meni!" mu vrže znagoslavno v obraz.

Bilo je, kot bi videla, kako maglo je prebledel. Kruto se zasmeje. Mogoče pa je vendar imel tihou upanje, da bo prost. S svojimi poostrenimi čuti je to čentila. Kako je mogel imeti toliko poguma, da ji je povedal, da ljubi drugo, njej katero je nesreča tako vdariła! Toda pri vsem tem je bila zmagovalka, imela je moč. In to moč bo brez usmiljenja uveljavila.

In njen mož je to vedel. Toda brez vasek obrambe se ji ni hotel prepustiti, četudi je njena nesreča ovirala njegove sklepe.

"Nisem te prosil za ločitev, četudi bi to darilo s pričanjem tvoje velikodušnosti sprejet. Torej po tvoji volji ostane tako, kakor je. Toda ne popolnoma tako. Od sedaj naprej si bom dovolil življenje urediti malo po svojem smislu, četudi ne bom popolnoma opustil obzirnosti do tebe. Z najboljšo voljo sem delal, da bi bilo najin zakon mogoče prenatisati, četudi mi je bilo pri tvojem značaju zelo težko in bi bila ločitev poštena in na mestu. Prej si mi pri vsakem prepriču s tem vedno grozila. Nato je prišla tvoja nesreča. Prenašal sem jo s teboj, pozabil sem na vse, kar nاجe je ločilo tripel sem s teboj nepopisno. Toda ti tega nisi priznala. Vsebina tvojega življenja je postala mene mučiti, mene in vso tvojo okolico, četudi smo vsi s teboj čutili in imeli brezmejno potrpljenje. Toda tudi to potrpljenje ima svoje meje, ki so že bile prekoračene. Nič več ne morem biti predmet tvojih neobjavljenih sitnosti."

Regina ga prekine z glasnim, zaničljivim smehom; toda to ga ne moti in nadaljuje:

"Svojega prostega časa ne bom več izključeno posvečal tebi, samo da bi poslušal tvojo zlobnost in neopričaveno očitke. Vidiš, da nikdo pri tebi ne zdrži. Nobena družabnica navzliec visoki plači ne more prenati tvoje zlobe. Družabnice tudi več ne boš dobila. Zato bom za-te najel bolniško strežnico, ki bo tudi spala v tvoji sobi."

"Ne, ne!" kriči žena prestrašena.

Dr. Falke je vedel, kaj pomeni to za njo. Toda nikdar ne bi več mogel te žene, ki je bila prežeta sovrašta, vzeti v svoje roke.

"Sedaj se pečam z nekim važnim gospodarskim delom, za katero potrebujem nemotene, mirne ure. Podnevi za to nimam časa, zato si ga moram vzeti zvečer."

Četudi vse divja v njej, se vendar mora spričazniti z mislio, da je popolnoma izgubila še vedno tako strastno zaželjenega moža, ker je ž'no prenehala vsakršno še tako rahlo vez.

Klemen Falke ni govoril neresnice, ko je rekel, da se peča z nekim važnim delom. V njem je iskal odvrnitve od mučenega hrepnenja po Helgi. Toda Helga mu je sedela globoko v sreču in je nihilo mogoče pregnati.

Vedel ni, kje je Helga. Mogoče je kam odpotovala? Imela je denar, ker ji je dal večkratno plačo s pripombo, da naj "več" porabi za razvedrilo, katerega je vsled naporne službe potrebovala. V pismu se ji zahvaljuje za vso njeno požrtvovalnost, ki jo je imela do njegove žene in za njeno potrpljenje ji sploh ne more dovolj plačati. Njegove besede so bile takoj prepričevalne, da je moral Helga njegov dar sprejeti.

In nazadnje je bil stavek:

"Helga, ljubim te nad vse. Moje misli Te vsako uro obletavajo. Saj ne moreš pojmiti, kaj si mi. Tako neizmereno sem bil sam in tedaj si prišla Ti v tem mojih dñ."

Količka je Helga brala te vrste in jokala. Ali je bilo ž njo kaj drugače? Ali ni bila ravno tako sama? Popolnoma sama se je moral boriti. Ni imela človeka, h kateremu bi se mogla v svoji potrebi zateči. In vendar je v njej živel hrepnenje, da bi pri kakem človeku iskala zavetja in bi se v svoji stiski naslonila nanj.

Napori in razburjenja zadnjih mesecov so jo precej zlorila, tako da se e dlčila, da za nekaj tečnov odpotuje iz mesta, da se v prosti naravi nekoliko razvedri. Izbrala si je od mesta precej oddaljeno vas, kjer je našla dobro, cenočno in prijazno stanovanje pri neki prijazni, dobi gospoj.

Telesno se e kmalu pokrepčala v čistem zraku, v miru in pri dobi postrežbi. Toda ključa bolečina v sreču je ostala in hrepnenje.

"Moje misli te vsako uro obletavajo," je pisal takrat in sama čuti te misli, ki so jo oklepale kot čudovit obroč, iz katerega ni mogla zbežati.

Naenkrat pa stopi dr. Falke pred njo.

Bilo je dva dni pred Božičem.

Kot v kako goljufivo podobno strmi vanj, ko ji pride na sproti na ozki, zasneženi gozdni poti. Ravno se je vračala s svojega izprehoda, ker je bilo že skoro poldne in ni hotela, da bi njenia prijazna gospodinja na njo čakala.

Tresoča se po celem telesu, obstoji, zatisne oči, da bi prikazan zopet izginila.

(Dalje prihodnjič.)

Kako Eskimi love kite.

Nemški popotnik Gerstenberg, ki se je vrnil z visokega severa, pripoveduje v svojih doživljajih tudi o razburljivem lovu na kite. V naseljni Sjorpaluku (zahodna Grönlandija), ki steže komaj kakih 60 ljudi in leži blizu Thuleja severno od Upernivika, so zvedeli, da se vprav tiste dni spet videli več in skupino enorožcev v Robertsonovem zalivu. Enorožec spaša v družino morskih sesalec in se razlikuje od ostalih vrst kitov po velikanskem, naprej štrelčem zobu. Enorožec je bol redka žival in zato so bili članek ekspedicije resnično veseli, da se lahko udeleže lova manj. Odplošli pa so odprtlo morje in lov se je pričel.

Bilo je, kot bi videla, kako maglo je prebledel. Kruto se zasmeje. Mogoče pa je vendar imel tihou upanje, da bo prost. S svojimi poostrenimi čuti je to čentila. Kako je mogel imeti toliko poguma, da ji je povedal, da ljubi drugo, njej katero je nesreča tako vdariła! Toda pri vsem tem je bila zmagovalka, imela je moč. In to moč bo brez usmiljenja uveljavila.

In njen mož je to vedel. Toda brez vasek obrambe se ji ni hotel prepustiti, četudi je njena nesreča ovirala njegove sklepe.

"Nisem te prosil za ločitev, četudi bi to darilo s pri-

zmanjem tvoje velikodušnosti sprejet. Torej po tvoji volji ostane tako, kakor je. Toda ne popolnoma tako. Od sedaj naprej si bom dovolil življenje urediti malo po svojem smislu, četudi ne bom popolnoma opustil obzirnosti do tebe. Z najboljšo voljo sem delal, da bi bilo najin zakon mogoče prenatisati, četudi mi je bilo pri tvojem značaju zelo težko in bi bila ločitev poštena in na mestu. Prej si mi pri vsakem prepriču s tem vedno grozila. Nato je prišla tvoja nesreča. Prenašal sem jo s teboj, pozabil sem na vse, kar nاجe je ločilo tripel sem s teboj nepopisno. Toda ti tega nisi priznala. Vsebina tvojega življenja je postala mene mučiti, mene in vso tvojo okolico, četudi smo vsi s teboj čutili in imeli brezmejno potrpljenje. Toda tudi to potrpljenje ima svoje meje, ki so že bile prekoračene. Nič več ne morem biti predmet tvojih neobjavljenih sitnosti."

Regina ga prekine z glasnim, zaničljivim smehom; toda to ga ne moti in nadaljuje:

"Svojega prostega časa ne bom več izključeno posvečal tebi, samo da bi poslušal tvojo zlobnost in neopričaveno očitke. Vidiš, da nikdo pri tebi ne zdrži. Nobena družabnica navzliec visoki plači ne more prenati tvoje zlobe. Družabnice tudi več ne boš dobila. Zato bom za-te najel bolniško strežnico, ki bo tudi spala v tvoji sobi."

"Ne, ne!" kriči žena prestrašena.

Dr. Falke je vedel, kaj pomeni to za njo. Toda nikdar ne bi več mogel te žene, ki je bila prežeta sovrašta, vzeti v svoje roke.

"Sedaj se pečam z nekim važnim gospodarskim delom, za katero potrebujem nemotene, mirne ure. Podnevi za to nimam časa, zato si ga moram vzeti zvečer."

Klemen Falke ni govoril neresnice, ko je rekel, da se peča z nekim važnim delom. V njem je iskal odvrnitve od mučenega hrepnenja po Helgi. Toda Helga mu je sedela globoko v sreču in je nihilo mogoče pregnati.

Vedel ni, kje je Helga. Mogoče je kam odpotovala? Imela je denar, ker ji je dal večkratno plačo s pripombo, da naj "več" porabi za razvedrilo, katerega je vsled naporne službe potrebovala. V pismu se ji zahvaljuje za vso njeno požrtvovalnost, ki jo je imela do njegove žene in za njeno potrpljenje ji sploh ne more dovolj plačati. Njegove besede so bile takoj prepričevalne, da je moral Helga njegov dar sprejeti.

In nazadnje je bil stavek:

"Helga, ljubim te nad vse. Moje misli Te vsako uro obletavajo. Saj ne moreš pojmiti, kaj si mi. Tako neizmereno sem bil sam in tedaj si prišla Ti v tem mojih dñ."

Količka je Helga brala te vrste in jokala. Ali je bilo ž njo kaj drugače? Ali ni bila ravno tako sama? Popolnoma sama se je moral boriti. Ni imela človeka, h kateremu bi se mogla v svoji potrebi zateči. In vendar je v njej živel hrepnenje, da bi pri kakem človeku iskala zavetja in bi se v svoji stiski naslonila nanj.

Napori in razburjenja zadnjih mesecov so jo precej zlorila, tako da se e dlčila, da za nekaj tečnov odpotuje iz mesta, da se v prosti naravi nekoliko razvedri. Izbrala si je od mesta precej oddaljeno vas, kjer je našla dobro, cenočno in prijazno stanovanje pri neki prijazni, dobi gospoj.

Telesno se e kmalu pokrepčala v čistem zraku, v miru in pri dobi postrežbi. Toda ključa bolečina v sreču je ostala in hrepnenje.

"Moje misli te vsako uro obletavajo," je pisal takrat in sama čuti te misli, ki so jo oklepale kot čudovit obroč, iz katerega ni mogla zbežati.

Naenkrat pa stopi dr. Falke pred njo.

Bilo je dva dni pred Božičem.

Kot v kako goljufivo podobno strmi vanj, ko ji pride na sproti na ozki, zasneženi gozdni poti. Ravno se je vračala s svojega izprehoda, ker je bilo že skoro poldne in ni hotela, da bi njenia prijazna gospodinja na njo čakala.

Tresoča se po celem telesu, obstoji, zatisne oči, da bi prikazan zopet izginila.

(Dalje prihodnjič.)

Naenkrat pa stopi dr. Falke pred njo.

Kot v kako goljufivo podobno strmi vanj, ko ji pride na sproti na ozki, zasneženi gozdni poti. Ravno se je vračala s svojega izprehoda, ker je bilo že skoro poldne in ni hotela, da bi njenia prijazna gospodinja na njo čakala.

Tresoča se po celem telesu, obstoji, zatisne oči, da bi prikazan zopet izginila.

(Dalje prihodnjič.)

Naenkrat pa stopi dr. Falke pred njo.

Kot v kako goljufivo podobno strmi vanj, ko ji pride na sproti na ozki, zasneženi gozdni poti. Ravno se je vračala s svojega izprehoda, ker je bilo že skoro poldne in ni hotela, da bi njenia prijazna gospodinja na njo čakala.

Tresoča se po celem telesu, obstoji, zatisne oči, da bi prikazan zopet izginila.

(Dalje prihodnjič.)

Naenkrat pa stopi dr. Falke pred njo.

Kot v kako goljufivo podobno strmi vanj, ko ji pride na sproti na ozki, zasneženi gozdni poti. Ravno se je vračala s svojega izprehoda, ker je bilo že skoro poldne in ni hotela, da bi njenia prijazna gospodinja na njo čakala.

Tresoča se po celem telesu, obstoji, zatisne oči, da bi prikazan zopet izginila.

(Dalje prihodnjič.)

Naenkrat pa stopi dr. Falke pred njo.

Kot v kako goljufivo podobno strmi vanj, ko ji pride na sproti na ozki, zasneženi gozdni poti. Ravno se je vračala s svojega izprehoda, ker je bilo že skoro poldne in ni hotela, da bi njenia prijazna gospodinja na njo čakala.

Tresoča se po celem telesu, obstoji, zatisne oči, da bi prikazan zopet izginila.

(Dalje prihodnjič.)

Naenkrat pa stopi dr. Falke pred njo.

Kot v kako goljufivo podobno strmi vanj, ko ji pride na sproti na ozki, zasneženi gozdni poti. Ravno se je vračala s svojega izprehoda, ker je bilo že skoro poldne in ni hotela, da bi njenia prijazna gospodinja na njo čakala.

Tresoča se po celem telesu, obstoji, zatisne oči, da bi prikazan zopet izginila.

(Dalje prihodnjič.)

Naenkrat pa stopi dr. Falke pred njo.

Kot v kako goljufivo podobno strmi vanj, ko ji pride na sproti na ozki, zasneženi gozdni poti. Ravno se je vračala s svojega izprehoda, ker je bilo že skoro poldne in ni hotela, da bi njenia prijazna gospodinja na njo čakala.

Tresoča se po celem telesu, obstoji, zatisne oči, da bi prikazan zopet izginila.

(Dalje prihodnjič.)